

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 25. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Torsdag den 10. april 2014

Tidspunkt: Kl. 8.00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Morten Bødskov (S),
Jeppe Kofod (S), Christian Juhl (EL), Erling Bonnesen
(V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF) og
Mette Bock (LA).

Desuden deltog: Økonomi og indenrigsminister Margrethe Vestager og fra
Finansudvalget formand Christian Friis Bach (RV), Jesper
Petersen (S) og Frank Aaen (EL).

L Punkt 1. Samråd med økonomi- og indenrigsministeren vedrørende det danske nationale reformprogram og konvergensprogram 2014

EUU alm. del (13) – samrådsspørgsmål F

EU-note (13) – E 21 (oplæg til samrådet (intern))

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 2. Makrofinansiel assistance fra EU til Ukraine

– Vedtagelse

KOM (2014) 0182

KOM (2014) 0182 – bilag 1 (samlenotat)

Økonomi- og indenrigsministeren: EU-kommissionen har den 19. marts fremsat forslag om, at EU giver makrofinansiel assistance til Ukraine på 1 mia. euro i form af lån. Der er lagt op til, at Rådet træffer endelig beslutning i næste uge den 14. april. Jeg vil gerne orientere udvalget om beslutningen, inden den træffes.

Kommissionen ser et presserende behov for økonomisk assistance til Ukraine. Dette skal ses i lyset af, at den aktuelle krise har skadelige konsekvenser for økonomisk og finansiel stabilitet i Ukraine. Der er lagt op til, at Rådet i sin beslutning fastholder Kommissionens forslag. Men det bliver præciseret, at de 1 mia. euro som udgangspunkt skal udbetales i to rater og kun i en ekstraordinær situation kan udbetales i en enkelt rate.

Det nye forslag om makrofinansiel assistance til Ukraine på 1 mia. euro er det centrale element på kort sigt i en samlet EU-hjælpepakke til Ukraine sammen med den makrofinansielle assistance på 610 mio. euro. Den er fordelt på en beslutning i 2002 og en beslutning i 2010, men har hidtil ikke kunnet blive udbetalt som følge af manglende IMF-program, der er en forudsætning for udbetalingen. Samlet forudser man derfor godt 1,6 mia. euro i makrofinansiel assistance til Ukraine. Der er fuld opbakning til forslaget om makrofinansiel assistance fra EU-landene. Stats- og regeringscheferne støttede en økonomisk hjælpepakke til Ukraine på deres møde den 6. marts.

Kommissionen lægger op til, at de økonomiske og politiske betingelser for EU's assistance til Ukraine særlig skal fokusere på fremskridt med strukturelle reformer og bedre styring af de offentlige finanser. Forslaget vil også have et klart fokus på imødegåelse af korruption og svindel i Ukraine. Det er en forudsætning for makrofinansiel assistance til Ukraine, at Ukraine har et IMF-program og løbende opfylder betingelserne under dette program. IMF har i den forbindelse sidst i marts meddelt, at man er nået til enighed med de ukrainske myndigheder om et program. Programmet afventer nu endelig udmøntning og godkendelse i IMF's bestyrelse.

Der er risici ved økonomisk støtte til Ukraine. Det gælder risici med hensyn til efterlevelse af aftalte betingelser. Derudover kommer risici med hensyn til svindel og korruption med udbetalte midler. Man vil fra IMF's og EU's side naturligvis søge at minimere sådanne risici og holde Ukraine fast på, at lånenes betingelser skal efterleves.

Regeringen ønsker at bistå Ukraine i en vanskelig politisk overgangsperiode og at bidrage til politisk stabilisering, demokratisk udvikling og økonomiske reformer i landet. Regeringen støtter på den baggrund Kommissionens forslag om yderligere 1 mia. euro i makrofinansiel assistance til Ukraine. Regeringen støtter dermed den enighed i Rådet, der er lagt op til.

Regeringen lægger vægt på, at de ukrainske myndigheder lever op til aftalte økonomiske og politiske betingelser. Det er i den forbindelse afgørende, at den ukrainske regering har signaleret vilje til hårdt tiltrængte reformer, og at der er vilje til at fokusere på svindel og korruption. Det tror vi er meget afgørende, men man kan håbe, at både IMF-programmet og EU's vilje til at hjælpe vil være et tilpas rygstød til at få reformerne gennemført og til at få langt mindre korruption og svindel.

Jakob Ellemann-Jensen fandt forslaget sympatisk og understregede vigtigheden af, at udbetale pengene i to rater. Problemerne med svindel og korruption i Ukraine skulle ikke undervurderes.

Mette Bock spurgte, om der også ville blive stillet krav om mindretalsbeskyttelse. Meget tyder på, at der er brug for det i Ukraine. Derfor var det afgørende for tiltagets legitimitet.

Christian Juhl bad ministeren uddybe indholdet af det memorandum of understanding, der var blevet udarbejdet. Hvad menes der med strukturelle reformer og bedre styring af de offentlige finanser? Var ministeren bekymret for, at præsidenten – der selv er kommet til magten på lidt atypisk vis – indsætter oligarker og højreekstremister som ministre og lokale repræsentanter?

Økonomi- og indenrigsministeren var glad for, at der grundlæggende var opbakning til støtten, og for de meget relevante spørgsmål. Der er både politiske og økonomiske risici. Hun kendte ikke det pågældende memorandum of understanding i detaljer, men troede, det drejede sig om helt basale ting, såsom at lukke skattehuller. Ministeren tilbød at videreformidle dets indhold, når det blev endelig besluttet. Hvad strukturelle reformer angår, svarede hun, at det var klassiske IMF-bestræbelser på at få en velfungerende økonomi, energipriser, subsidiering, velfungerende markeder osv. Der var en forpligtelse til at efterleve de demokratiske grundelementer, hvoraf mindretalsbeskyttelse er en central del. Det ville hun også gerne vende tilbage til. Ministeren delte Christian Juhls bekymring over den ukrainske præsidents ministerudnævnelser, men påpegede, at der snart skal være valg. Det er svært at vurdere, hvilken legitimitet de forskellige aktører har. Derfor er det vigtigt, at der er fokus på demokrati og økonomiske krav. Der skal være en vis sandsynlighed for, at pengene bliver betalt tilbage. Hun henviste til udenrigsministeren for en mere detaljeret orientering om den politiske situation i landet.

Christian Juhl sagde, at indholdet af memorandum of understanding og definitionen af styring af de offentlige finanser var vigtige for vurderingen af, om tiltaget ville hjælpe Ukraine. Den gammeldags IMF-politik, hvor nedskæringer i den offentlige sektor og privatisering af den er religion, er farlig at gennemføre i Ukraine, som har gode muligheder for at blive et rigt land, især hvis de placerer sig midt mellem Rusland og Europa. Han mindede om, at Europarådets menneskerettighedskommissær havde kaldt EU's krisepolitik for en trussel mod menneskerettighederne. Normalt ville man jo sige til lande, der vil tættere på EU, at antallet af højreekstreme regeringsmedlemmer gør, at de ikke er klar. Han spurgte om, hvor meget af beløbene der var lån, og hvor meget der var gave.

Økonomi- og indenrigsministeren svarede, at det hele var lån, men at de ikke har været udbetalt tidligere, fordi IMF-programmet var en betingelse. EU laver ikke sine egne programmer oveni andres, det giver en underlig dobbeltstyring. I stedet supplerer man et eksisterende IMF-program med lån. Ministeren ville sende det omtalte memorandum of understanding, når det var helt færdigt. Ukraines situation er speciel nu, men det var den også i 2002, og det var derfor, man dengang havde besluttet at yde makrofinansiel assistance, som man så ikke kunne komme af med, fordi landet ikke kunne finde ud af at få et IMF-program. For 25 år siden var Polen og Ukraine cirka lige velhavende, men i dag er Polen tre gange rigere. Ukraine har altså nogle udfordringer, og man kan ikke bare låne dem penge til at gøre, som de plejer; der skal knyttes betingelser til. IMF har ændret sig, og programmerne er lavet specifikt til de konkrete lande, hvor man arbejder strukturelt for at få skattesystem, offentlig forvaltning og marked til at fungere. F.eks. kan man ikke forvride priserne helt vildt inden for energisektoren. Hvis det skal have en gavnlig effekt, skal der knyttes betingelser til, så de økonomiske, sociale og demokratiske forhold bliver bedre. Mange deler bekymringerne for, hvem der egentlig leder Ukraine i dag, og for de højrenationale kræfter.

Christian Juhl nævnte, at de oligarker, der er blevet indsat som ministre, næppe selv vil lave en skattepolitik, der tvinger dem til at tilbagebetale de af landets værdier, de har stjålet. Man burde stille krav om demokrati og om at få fjernet oligarkerne fra magtsystemet.

Formanden mindede om, at ministeren havde understreget det risikobetonede ved initiativet og henvist til udenrigsministeren.

Økonomi- og indenrigsministeren mente, at det netop derfor var fornuftigt med et udefrakommende krav om et ordentligt skattesystem. Der kunne være nogle mennesker, der havde tjent mange penge på hæderlig vis, som accepterer at blive beskattet – det ser man jo f.eks. i Danmark. Ministeren mente, at IMF-programmerne og det omtalte memorandum of understanding ville fremme sådan en udvikling.